

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 171 (XV) — Nr. 214

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Marti, 1 aprilie 2003

SUMAR

Nr.	Pagina	Nr.	Pagina
DECRETE			
115.	— Decret pentru numirea unui vicepreședinte al Curții Supreme de Justiție.....	1	
150.	— Decret pentru numirea a doi judecători.....	2	
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			
Decizia nr. 75 din 20 februarie 2003 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale și ale Legii nr. 338/2002 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 49/2001 pentru modificarea și completarea Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale	2-4	Decizia nr. 87 din 27 februarie 2003 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 20 alin. (1) și (3) din Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru.....	4-6
		Decizia nr. 101 din 11 martie 2003 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 136/2000 privind modul de stabilire a plăților compensatorii și a ajutoarelor care se acordă personalului militar, aprobată prin Legea nr. 130/2001.....	6-8
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE			
		69. — Ordin al ministrului turismului pentru aprobarea contractului-cadru de comercializare a pachetelor de servicii turistice	9-16

DECRETE

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

DECRET

pentru numirea unui vicepreședinte al Curții Supreme de Justiție

În temeiul prevederilor art. 94 lit. c), ale art. 99 alin. (1), precum și ale art. 88 alin. 1 lit. a) din Legea nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească, republicată, cu modificările și completările ulterioare, având în vedere propunerea Consiliului Superior al Magistraturii, potrivit Hotărârii nr. 249 din 28 februarie 2003,

Președintele României d e c r e t e a z ă :

Articol unic. — Doamna Lidia Bărbulescu, judecător la Curtea Supremă de Justiție, se numește în funcția de vicepreședinte al aceleiași instanțe.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
ION ILIESCU

București, 11 martie 2003.
Nr. 115.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

DECRET
pentru numirea a doi judecători

În temeiul prevederilor art. 94 lit. c), ale art. 99 alin. (1) și ale art. 133 alin. (1) din Constituția României, precum și ale art. 47 și 67 din Legea nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

având în vedere Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 250 din 28 februarie 2003,

Președintele României d e c r e t e a z ă :

Articol unic. — Se numesc în funcția de judecător domnul Ioan-Octavian Alexandru, la Judecătoria Sectorului 5 București, și doamna Carmen Rotaru, la Judecătoria Slatina.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
ION ILIESCU

București, 19 martie 2003.
 Nr. 150.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 75

din 20 februarie 2003

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 19/2000
 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale și ale Legii nr. 338/2002
 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 49/2001 pentru modificarea
 și completarea Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale**

Nicolae Popa	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Nicolae Cochinescu	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Petre Ninosu	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Ioan Vida	— judecător
Florentina Baltă	— procuror
Mihai Paul Cotta	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 19/2000 și ale Legii nr. 338/2002 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 49/2001 pentru modificarea și completarea Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, excepție ridicată de Adriana Mureșan în Dosarul nr. 818/R/2002 al Curții de Apel Brașov — Secția civilă.

La apelul nominal răspunde, pentru Societatea Comercială „IAR” — S.A. Brașov, consilierul juridic, lipsind

autorul excepției, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Reprezentantul părții prezente solicită admiterea excepției de neconstituționalitate, arătând că și-o însușește astfel cum a fost formulată. Totodată, susține că Parlamentul, adoptând Legea nr. 19/2000 și Legea nr. 338/2002, a creat o inechitate prin omiterea reglementării situațiilor tranzitorii, care nu poate fi îndreptată decât printr-o dispoziție de interpretare.

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca fiind inadmisibilă, potrivit dispozițiilor art. 23 alin. (1) și (6) din Legea nr. 47/1992, republicată, întrucât instanța de contencios constituțional nu se poate pronunța asupra lacunelor legislative.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 5 august 2002, pronunțată în Dosarul nr. 818/R/2002, **Curtea de Apel Brașov — Secția**

civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 19/2000, excepție ridicată de Adriana Mureșan.

În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul acesteia susține că Legea nr. 19/2000 și modificările aduse prin Legea nr. 338/2002 nu reglementează situațiile tranzitorii, încălcându-se astfel dispozițiile constituționale ale art. 4 privind unitatea poporului și egalitatea între cetățeni, art. 16 privind egalitatea în drepturi, art. 11 privind dreptul internațional și dreptul intern, art. 24 alin. (1) privind dreptul la apărare și cele ale art. 54 privind exercitarea drepturilor și a libertăților.

În esență, se arată că prin Legea nr. 19/2000 nu s-a prevăzut expres soluția pentru cazul nașterii celui de-al doilea copil în timpul concediului pentru creșterea primului copil, astfel că s-a lăsat posibilitatea interpretării acestor prevederi legale de către casele de pensii. Această „eroare de concepție“ a fost recunoscută, după cum consideră autorul excepției, prin adoptarea Legii nr. 338/2002 care a modificat Legea nr. 19/2000, fără însă să prevadă „în mod expres ca toate situațiile tranzitorii între cele două perioade, de la data intrării în vigoare a Legii nr. 19/2000 (1.04.2001) și până la data intrării în vigoare a noii Legi nr. 338/2002 (25.06.2002) să se rezolve conform noii legi“ [...]. În același timp, autorul excepției consideră că se încalcă și principiul consacrat de dreptul familiei, care prevede „interesul superior al copilului“.

Curtea de Apel Brașov – Secția civilă consideră că excepția de neconstituționalitate este nefondată.

Pe de altă parte, instanța afirmă că nașterea copilului, la care se referă autorul excepției, a avut loc anterior datei intrării în vigoare a Legii nr. 19/2000 (1 aprilie 2001) și, „în aceste condiții, dispozițiile art. 98 alin. (2) din Legea nr. 19/2000 sunt inaplicabile“. Ca atare, opinează instanța, „în cauză, nu există discuție în legătură cu perioada tranzitorie cuprinsă între 1.04.2001–25.06.2002“.

Potrivit prevederilor art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate. De asemenea, în conformitate cu dispozițiile art. 18¹ din Legea nr. 35/1997, cu modificările ulterioare, s-a solicitat punctul de vedere al instituției Avocatul Poporului.

Guvernul consideră că „excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă, potrivit dispozițiilor art. 23 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, coroborate cu cele ale alin. (6) din același articol, întrucât din formularea ei rezultă că se referă la interpretarea și aplicarea legii“.

Avocatul Poporului apreciază că, în realitate, autorul excepției ridică o problemă de interpretare și aplicare a legii, iar nu o problemă de neconstituționalitate a acesteia.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de

judecătorul-raportor, concluziile părții prezente și ale procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție, precum și celor ale art. 1 alin. (1), ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate, astfel cum a fost formulat, îl constituie Legea nr. 19 din 17 martie 2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 140 din 1 aprilie 2000, și Legea nr. 338 din 31 mai 2002 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 49/2001 pentru modificarea și completarea Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 446 din 25 iunie 2002, sub aspectul nereglementării situațiilor tranzitorii, „de la data intrării în vigoare a Legii nr. 19/2000 (1.04.2001) și până la data intrării în vigoare a noii Legi nr. 338/2002 (25.06.2002)“, în legătură cu dreptul la indemnizație pentru creșterea copilului.

Analizând dispozițiile Legii nr. 19/2000, Curtea observă că, anterior modificării, aceasta prevedea la art. 98 alin. (1) lit. d) că „*Asigurații sistemului public au dreptul, în afară de pensie, la: [...] a) indemnizație pentru creșterea copilului sau îngrijirea copilului bolnav*“, iar la alin. (2) al aceluiași articol condiționa acest drept de „*un stagiul de cotizare de cel puțin 6 luni, realizat în ultimele 12 luni anterioare producerii riscului*“. Prin Legea nr. 338/2002 textul art. 98 din Legea nr. 19/2000 a fost modificat, în sensul asimilării stagiului de cotizare și a perioadelor necontributive, cum este, în speță, perioada concediului pentru creșterea copilului până la doi ani.

Critica de neconstituționalitate vizează exclusiv faptul că nu au fost prevăzute dispoziții tranzitorii pentru perioada de la data intrării în vigoare a Legii nr. 19/2000 (1.04.2001) și până la data intrării în vigoare a Legii nr. 338/2002 (25.06.2002), considerându-se de către autorul excepției că în acest fel au fost încălcate dispozițiile art. 4, 16, 11, art. 24 (alin. 1) și cele ale art. 54 din Constituție.

Or, potrivit, dispozițiilor art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, republicată, „*În exercitarea controlului, Curtea Constituțională se pronunță numai asupra problemelor de drept, fără a putea modifica sau completa prevederea legală supusă controlului. De asemenea, Curtea Constituțională nu se poate pronunța asupra modului de interpretare și aplicare a legii, ci numai asupra înțeleșului său contrar Constituției*“.

Jurisprudența Curții a stabilit că instanța de contencios constituțional nu se poate substitui legiuitorului cu prilejul rezolvării unor excepții de neconstituționalitate al căror obiect privește lacune legislative ori în cazul unor reglementări legale despre care se pretinde că ar fi incomplete ori nesatisfăcător redactate (a se vedea, de exemplu, Decizia nr. 159 din 10 noiembrie 1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 51 din 4 februarie 1999).

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca fiind inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale și ale Legii nr. 338/2002 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 49/2001 pentru modificarea și completarea Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, excepție ridicată de Adriana Mureșan în Dosarul nr. 818/R/2002 al Curții de Apel Brașov — Secția civilă.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 20 februarie 2003.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **NICOLAE POPA**

Magistrat-asistent,
Mihai Paul Cotta

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 87

din 27 februarie 2003

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 20 alin. (1) și (3)
din Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru**

Nicolae Popa	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Nicolae Cochinescu	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Petre Ninosu	— judecător
Șerban Viorel Stănoiu	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Ioan Vida	— judecător
Iuliana Nedelcu	— procuror
Mădălina Ștefania Diaconu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 20 alin. (1) și (3) din Legea nr. 146/1997, excepție ridicată de reprezentantul Societății Comerciale „NOEL PROD” — S.R.L. din București în Dosarul nr. 5.606/2001 al Curții Supreme de Justiție — Secția comercială.

La apelul nominal răspunde autorul excepției, prin reprezentant Nica Leon, lipsind celelalte părți, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Autorul excepției solicită admiterea acesteia, arătând că textele criticate, care instituie obligația de a plăti cu anticipație taxele judiciare de timbru, sub sancțiunea anulării acțiunii sau a cererii formulate, sunt neconstituționale prin raportare la art. 1, 16, 21, art. 53 alin. (1) și (2) și art. 150 din Legea fundamentală, pentru motivele pe care le depune și în scris.

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca fiind neîntemeiată, arătând că accesul liber la justiție nu presupune

gratuitatea acestui serviciu, iar scutirile pe care legea le acordă anumitor persoane nu încalcă principiul egalității. În ceea ce privește raportarea la art. 150 alin. (1) din Constituție, acesta se referă exclusiv la legile adoptate anterior intrării în vigoare a actualei Legi fundamentale și nu are incidență în cauza de față.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 13 noiembrie 2002, **Curtea Supremă de Justiție — Secția comercială a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 20 alin. (1) și (3) din Legea nr. 146/1997**, excepție ridicată de reprezentantul Societății Comerciale „NOEL PROD” — S.R.L. din București în Dosarul nr. 5.606/2001 al acelei instanțe.

În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul acesteia a arătat că dispozițiile art. 20 alin. (1) și (3) din Legea nr. 146/1997, care obligă la plata cu anticipație a taxelor judiciare de timbru și care prevăd sancțiunea anulării acțiunii sau a cererii pentru neîndeplinirea obligației de plată până la termenul stabilit, sunt contrare principiilor statului de drept prevăzute de art. 1 alin. (3) din Constituție. În același timp, autorul excepției susține că dispozițiile legale criticate „introduc discriminare între cetățeni”, contrar prevederilor art. 16 alin. (1) și (2) din Constituție, și îngăduiesc accesul liber la justiție garantat de art. 21 alin. (1) și (2) din Constituție, fără îndeplinirea condițiilor prevăzute de art. 49 din Legea fundamentală. De asemenea, consideră că aceste dispoziții legale nici nu mai sunt

în vigoare, în sensul prevederilor art. 150 alin. (1) din Constituție.

Curtea Supremă de Justiție — Secția comercială apreciază că prevederile art. 20 alin. (1) și (3) din Legea nr. 146/1997 sunt constituționale.

În conformitate cu dispozițiile art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Guvernul apreciază că excepția ridicată este neîntemeiată. În acest sens, arată că dreptul privind liberul acces la justiție consacrat de Constituție nu presupune gratuitatea actului de justiție, iar „modalitatea în care se efectuează plata taxelor de timbru este o consecință firească a instituirii de către stat a obligației cetățenilor de acoperire în parte a cheltuielilor pe care le implică serviciul public al justiției“. Invocă și jurisprudența Curții Constituționale, concretizată, printre altele, în Decizia nr. 65/2000. Obligația de plată anticipată a taxelor judiciare de timbru este instituită în sarcina oricărei persoane care se adresează instanțelor judecătorești, fără nici o discriminare. Impunerea prin lege a anumitor condiții sau cerințe pentru exercitarea unor drepturi, cum este și accesul la justiție, nu intră în conținutul noțiunii de „îngrădire“, nefiind încălcate prevederile art. 49 din Constituție. Pe de altă parte, plata taxelor de timbru se încadrează în obligațiile prevăzute de art. 53 alin. (1) din Constituție, conform căruia „*Cetățenii au obligația să contribuie, prin impozite și prin taxe, la cheltuielile publice*“.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate ridicată.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile părților, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, constată următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (1), ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 20 alin. (1) și (3) din Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 173 din 29 iulie 1997, cu modificările ulterioare, dispoziții care au următoarea redacție:

— Art. 20: „(1) *Taxele judiciare de timbru se plătesc anticipat. [...]*

(5) *Neîndeplinirea obligației de plată până la termenul stabilit se sancționează cu anularea acțiunii sau a cererii.*“

Autorul excepției a invocat numeroase prevederi constituționale care, în opinia sa, sunt încălcate prin dispozițiile legale criticate, dintre care, în raport cu obiectul excepției ridicate, sunt relevante numai următoarele:

— Art. 16 alin. (1) și (2): „(1) *Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.*

(2) *Nimeni nu este mai presus de lege.*“;

— Art. 21: „(1) *Orice persoană se poate adresa justiției pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor sale legitime.*

(2) *Nici o lege nu poate îngrădi exercitarea acestui drept.*“

Examinând dispozițiile legale criticate, cu raportare la prevederile constituționale invocate, Curtea constată că aceeași excepție, cu motivare identică, a făcut obiectul a numeroase cauze soluționate de Curtea Constituțională, iar acele excepții au fost respinse ca fiind neîntemeiate. Astfel, spre exemplu, prin Decizia nr. 65 din 11 aprilie 2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 452 din 13 septembrie 2000, făcând trimitere și la alte decizii anterioare, Curtea a reținut că accesul liber la justiție, consacrat de art. 21 din Constituție, nu înseamnă gratuitate. Nici o dispoziție constituțională „nu interzice stabilirea taxelor de timbru în justiție, fiind justificat ca persoanele care se adresează autorităților judecătorești să contribuie la acoperirea cheltuielilor prilejuite de realizarea actului de justiție. Regula este cea a timbrării acțiunilor în justiție, excepțiile fiind posibile numai în măsura în care sunt stabilite de legiuitor“.

Cheltuielile ocazionate de realizarea actului de justiție sunt cheltuieli publice, la a căror acoperire, potrivit art. 53 alin. (1) din Constituție, cetățenii sunt obligați să contribuie prin impozite și taxe, stabilite în condițiile legii.

Atât obligația de plată a taxelor judiciare, cât și excepțiile stabilite de lege se aplică deopotrivă tuturor cetățenilor aflați în situații identice, precum și tuturor litigiilor de aceeași natură, neexistând discriminări sau privilegii contrare prevederilor art. 16 alin. (1) și (2) din Constituție (a se vedea în acest sens Decizia Curții Constituționale nr. 22 din 8 februarie 2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 452 din 13 septembrie 2000).

Nici în prezenta cauză nu au apărut elemente noi, care ar putea impune reconsiderarea jurisprudenței Curții în materie.

Autorul excepției a susținut și faptul că dispozițiile legale criticate „nu sunt în vigoare, conform art. 150 alin. (1) din Constituție“. Cu privire la această susținere, Curtea reține că art. 150 alin. (1) se referă la actele normative adoptate anterior intrării în vigoare a Constituției din 1991 și nu are incidență în cauză.

Obligația și modalitatea de plată a taxelor judiciare de timbru, prevăzute de dispozițiile legale criticate prin excepție, nu sunt de natură să îngrădească exercițiul vreunui drept fundamental, astfel încât nu se impune examinarea acelor dispoziții legale prin raportare la art. 49 din Constituție.

Plata taxelor judiciare de timbru fiind o condiție legală pentru începerea proceselor civile, obligația la plata anticipată a acestor taxe (în unele cazuri până la un termen ulterior, stabilit de instanța judecătorească) este justificată, ca și sancțiunea anulării acțiunii sau a cererii în caz de neplată.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 alin. (1) și (4) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

D E C I D E:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 20 alin. (1) și (3) din Legea nr. 146/1997, excepție ridicată de Societatea Comercială „NOEL PROD” — S.R.L. din București în Dosarul nr. 5.606/2001 al Curții Supreme de Justiție — Secția comercială.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 27 februarie 2003.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **NICOLAE POPA**

Magistrat-asistent,
Mădălina Ștefania Diaconu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

D E C I Z I A Nr. 101

din 11 martie 2003

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 136/2000 privind modul de stabilire a plăților compensatorii și a ajutoarelor care se acordă personalului militar, aprobată prin Legea nr. 130/2001

Nicolae Popa	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Nicolae Cochinescu	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Petre Ninosu	— judecător
Șerban Viorel Stănoiu	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Ioan Vida	— judecător
Aurelia Popa	— procuror
Doina Suliman	— magistrat-asistent șef

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 136/2000 privind modul de stabilire a plăților compensatorii și a ajutoarelor care se acordă personalului militar, aprobată prin Legea nr. 130/2001, excepție ridicată de Neculaiu Enache, Dumitru Gheorghe și Florinel Măciucă în dosarele nr. 397/2002, nr. 400/2002 și nr. 402/2002 ale Curții de Apel Galați — Secția civilă.

La apelul nominal lipsesc toate părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Curtea, având în vedere că excepția de neconstituționalitate ridicată în dosarele nr. 271C/2002, nr. 272C/2002 și nr. 274C/2002 are un conținut identic, pune în discuție, din oficiu, problema conexării cauzelor.

Reprezentantul Ministerului Public, având în vedere art. 164 din Codul de procedură civilă, nu se opune conexării dosarelor.

Curtea, în temeiul dispozițiilor art. 16 din Legea nr. 47/1992, republicată, coroborate cu cele ale art. 164 din Codul de procedură civilă, dispune conexarea dosarelor nr. 272C/2002 și nr. 274C/2002 la Dosarul nr. 271C/2002, care este primul înregistrat.

Reprezentantul Ministerului Public, invocând jurisprudența în materie a Curții Constituționale, pune concluzii de

respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

Prin încheierile din 13 mai 2002, pronunțate în dosarele nr. 397/2002, nr. 400/2002 și nr. 402/2002, **Curtea de Apel Galați — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 136/2000 privind modul de stabilire a plăților compensatorii și a ajutoarelor care se acordă personalului militar, aprobată prin Legea nr. 130/2001.** Excepția a fost ridicată de Neculaiu Enache, Dumitru Gheorghe și Forinel Măciucă cu ocazia soluționării recursurilor declarate împotriva sentințelor civile nr. 47, nr. 50 și nr. 54 din 6 februarie 2002, pronunțate de Tribunalul Brăila — Secția civilă.

În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorii acesteia susțin că dispozițiile legale criticate contravin prevederilor constituționale ale art. 15, art. 16 alin. (1) și (2), art. 38 alin. (2), art. 43 alin. (1), art. 49 alin. (1) și ale art. 50. În esență, aceștia arată că art. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 136/2000 încalcă principiul neretroactivității legilor, întrucât reglementează modul de stabilire a plăților compensatorii și ajutoarelor care se acordă personalului militar disponibilizat, începând cu data de 1 ianuarie 2000, dată anterioară intrării în vigoare a textului normativ atacat. În acest context, consideră că sunt încălcate și prevederile Ordonanței Guvernului nr. 73/1999 privind impozitul pe venit, aflată în vigoare la data de 1 ianuarie 2000. În continuare, autorii excepțiilor susțin că textele legale criticate creează inegalități în ceea ce privește modul de impozitare atât între diferitele cadre militare, cât și între acestea și restul cetățenilor. De asemenea, consideră că sunt încălcate și prevederile constituționale ale art. 38 alin. (2), art. 43 alin. (1), art. 49

alin. (1) și ale art. 50, deoarece în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 136/2000 nu mai sunt prevăzute o serie de măsuri de protecție socială instituite prin Ordonanța Guvernului nr. 7/1998, aprobată și modificată prin Legea nr. 37/2001.

Curtea de Apel Galați — Secția civilă, observând că textele legale criticate nu sunt aplicabile autorilor excepției, deoarece aceștia au fost trecuți în rezervă la data de 2 iulie 2001, dată ulterioară apariției Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 136/2000, își exprimă totuși opinia față de textele legale criticate în sensul că acestea nu contravin prevederilor constituționale invocate. Astfel, arată că art. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 136/2000 prevede doar scutirea de la calculul venitului global a plăților compensatorii și ajutoarelor, care se acordă personalului militar disponibilizat, și nu scutirea de la impozitare potrivit baremelor de impozitare prevăzute de art. 24 din Ordonanța Guvernului nr. 73/1999. În acest sens, reține că statul este în drept să-și stabilească politica fiscală, fără ca prin aceasta să se considere că sunt încălcate dispozițiile constituționale. De asemenea, consideră că art. 38 alin. (2), art. 43 alin. (1), art. 49 alin. (1) și art. 50 din Constituție nu sunt incidente în cauză.

Potrivit prevederilor art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicată, iar în conformitate cu art. 18¹ din Legea nr. 35/1997, cu modificările ulterioare, Curtea Constituțională a solicitat punctul de vedere al instituției Avocatul Poporului.

Guvernul, apreciind ca neîntemeiată excepția de neconstituționalitate, arată că prevederile legale criticate nu aduc atingere principiului neretroactivității legii, deoarece impozitul pe venit are un caracter global și anual, modalitatea de calcul pe veniturile periodice putând fi modificată de-a lungul întregului an fiscal, urmând ca, după expirarea acestuia, să se facă regularizarea impozitului plătit, în raport cu impozitul datorat, ținându-se seama și de eventualele venituri realizate din alte surse. De asemenea, consideră că nici principiul egalității consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituție nu este încălcat, deoarece prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 136/2000 urmăresc doar o punere de acord a modului de impozitare a veniturilor la care se referă cu cel aplicabil veniturilor de natură salarială. În sprijinul acestei opinii este invocată și jurisprudența Curții Constituționale, prin Decizia nr. 27/2002. În sfârșit, consideră că prevederile art. 38 alin. (2), art. 43 alin. (1) și ale art. 50 din Constituție nu sunt incidente în cauză.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Avocatul Poporului consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În acest sens, invocă soluția Deciziei nr. 27/2002 a Curții Constituționale, în care se arată că „trecerea în rezervă anterior, respectiv ulterior, datei de 22 septembrie 2000, generează situații juridice diferite, fapt care justifică reglementarea unor tratamente diferite”, iar „această problemă nu poate fi privită decât ca o problemă de oportunitate și de opțiune a legiuitorului, a cărei rezolvare intră în competența exclusivă a acestuia”. De asemenea, arată că prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 136/2000 nu încalcă principiul egalității în drepturi dintre cetățeni deoarece prin această reglementare nu se urmărește decât o punere de acord a modului de

impozitare a plăților compensatorii și ajutoarelor care se acordă personalului militar disponibilizat cu cel aplicabil veniturilor de natură salarială, iar art. 16 din Constituție permite aplicarea unui tratament juridic diferențiat la situații diferite. În continuare, arată că nu poate fi reținută nici susținerea autorului excepției referitoare la încălcarea art. 38 alin. (2) și a art. 43 alin. (1) din Constituție întrucât textele legale criticate garantează, prin măsurile stabilite, tocmai aceste drepturi. În ceea ce privește art. 49 alin. (1) și art. 50 din Constituție, apreciază că acestea nu sunt incidente în cauză.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, rapoartele întocmite în cauze de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție și ale art. 1 alin. (1), ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 136/2000 privind modul de stabilire a plăților compensatorii și a ajutoarelor care se acordă personalului militar, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 462 din 22 septembrie 2000, ordonanță aprobată prin Legea nr. 130/2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 170 din 4 aprilie 2001.

Dispozițiile legale criticate au următoarea redactare:

— Art. 1: *„Sumele reprezentând plățile compensatorii prevăzute la art. 7, 8 și 11 din Ordonanța Guvernului nr. 7/1998, la art. 6 și 7 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 100/1999, precum și ajutoarele prevăzute la art. 31 și la art. 32 alin. (1) din Legea nr. 138/1999 se stabilesc în raport cu solda lunară netă.”;*

— Art. 2: *„Baza de calcul a soldei lunare nete o constituie solda lunară brută din ultima lună de activitate, din care se scade o sumă calculată prin aplicarea asupra acesteia a baremului lunar de impozitare, în vigoare la data stabilirii soldei lunare nete.”*

Baremul lunar de impozitare este cel prevăzut de Ordonanța Guvernului nr. 73/1999 privind impozitul pe venit.”;

— Art. 3: *„Plățile compensatorii și ajutoarele prevăzute la art. 1, plătite începând de la data de 1 ianuarie 2000, nu sunt supuse globalizării.”*

În susținerea neconstituționalității acestor texte de lege, autorii excepției invocă încălcarea următoarelor prevederi constituționale:

— Art. 15: *„(1) Cetățenii beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea.”*

(2) Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale mai favorabile.”;

— Art. 16 alin. (1) și (2): *„(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.”*

(2) Nimeni nu este mai presus de lege.”;

— Art. 38 alin. (2): *„Salariații au dreptul la protecția socială a muncii. Măsurile de protecție privesc securitatea și igiena muncii, regimul de muncă al femeilor și al tinerilor, instituirea unui salariu minim pe economie, repausul săptămânal, concediul de odihnă plătit, prestarea muncii în condiții grele, precum și alte situații specifice.”;*

— Art. 43 alin. (1): „Statul este obligat să ia măsuri de dezvoltare economică și de protecție socială, de natură să asigure cetățenilor un nivel de trai decent.”;

— Art. 49 alin. (1): „Exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă se impune, după caz, pentru: apărarea siguranței naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor; destășurarea instrucției penale; prevenirea consecințelor unei calamități naturale ori ale unui sinistru deosebit de grav.”;

— Art. 50: „(1) Fidelitatea față de țară este sacră.

(2) Cetățenii cărora le sunt încredințate funcții publice, preum și militarii, răspund de îndeplinirea cu credință a obligațiilor ce le revin și, în acest scop, vor depune jurământul cerut de lege.”

Examinând excepția, Curtea constată că dispozițiile legale criticate au mai fost supuse controlului Curții, care a decis că acestea nu contravin prevederilor constituționale invocate. Astfel, prin Decizia nr. 258 din 24 septembrie 2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 758 din 17 octombrie 2002, Curtea a reținut că plățile compensatorii și ajutoarele ce se acordă de stat cadrelor militare trecute în rezervă sau direct în retragere au fost reglementate prin acte normative succesive. Aplicarea acestor acte normative se face pe baza regulilor generale ale acțiunii în timp a normelor juridice, iar aceasta nu constituie o problemă de constituționalitate, ci una de aplicare a legii, care este de competența exclusivă a instanțelor judecătorești. Eventualele neconcordanțe dintre reglementările juridice cuprinse în mai multe acte normative în vigoare nu pot fi considerate probleme de constituționalitate, problema corelării normative urmând a fi rezolvată de legiuitor.

Actele normative anterioare au reglementat în mod diferit cuantumul plăților compensatorii și al ajutoarelor acordate, precum și baza de calcul a acestora, prevăzând și scutirea de la plata impozitului pe venit a acestor drepturi. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 136/2000 prevede, în mod unitar, pentru toate plățile compensatorii și ajutoarele acordate cadrelor militare, stabilirea lor în raport cu solda lunară netă, calculată pe baza soldei brute din ultima lună de activitate, din care se deduce impozitul datorat potrivit baremului de impozitare în vigoare la data stabilirii soldei lunare nete.

Stabilirea în cuantum diferit, în perioade diferite și prin acte normative diferite a drepturilor materiale și a altor ajutoare de aceeași natură, acordate aceluiași categorii de cetățeni, nu este de natură să creeze nici privilegii și nici discriminări. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 136/2000 se aplică deopotrivă tuturor cetățenilor care se află într-o situație identică și care urmează să beneficieze de drepturile respective după intrarea în vigoare a acelui act normativ.

Legiuitorul este în drept să reglementeze în mod diferit, în perioade diferite și în funcție de posibilitățile existente în privința măsurilor de protecție socială drepturile ce se acordă unor categorii de cetățeni, fără să aducă atingere drepturilor anterior stabilite, precum și să determine veniturile supuse impozitării, cu condiția să nu contravină dispozițiilor art. 53 alin. (2) din Constituție, referitoare la așezarea justă a sarcinilor fiscale, ceea ce nu este cazul și nici nu se susține în cauza de față.

Nu se poate reține caracterul retroactiv al nici uneia dintre dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 136/2000, întrucât acestea se aplică exclusiv în privința plăților compensatorii și a ajutoarelor ce se acordă după data intrării în vigoare a ordonanței. Nici dispozițiile art. 3 din ordonanță, care prevăd neglobalizarea plăților compensatorii și a ajutoarelor plătite începând cu data de 1 ianuarie 2000, nu au efecte retroactive. Această reglementare a fost necesară, deoarece de la data de 1 ianuarie 2000 se aplicau dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 73/1999 privind impozitul pe venitul global. Globalizarea privește totalitatea veniturilor dintr-un an, or, dispoziția legală referitoare la neglobalizarea plăților compensatorii și a ajutoarelor plătite militarilor disponibilizați începând cu data de 1 ianuarie 2000 a intrat în vigoare înainte de expirarea anului fiscal. De altfel, reglementarea neglobalizării este în avantajul evident al beneficiarilor plăților compensatorii și ai ajutoarelor.

Prevederile art. 38 alin. (2), art. 43 alin. (1), art. 49 alin. (1) și ale art. 50 din Constituție nu au nici o legătură cu dispozițiile legale supuse controlului de constituționalitate.

În cauzele de față nu au fost invocate elemente noi de natură să determine modificarea jurisprudenței în materie a Curții Constituționale.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 alin. (1) și (6) și al art. 25 alin. (1) și (3) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

D E C I D E:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 136/2000 privind modul de stabilire a plăților compensatorii și a ajutoarelor care se acordă personalului militar, aprobată prin Legea nr. 130/2001, excepție ridicată de Neculaiu Enache, Dumitru Gheorghe și Florinel Măciucă în dosarele nr. 397/2002, nr. 400/2002 și nr. 402/2002 ale Curții de Apel Galați — Secția civilă.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 11 martie 2003.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **NICOLAE POPA**

Magistrat-asistent șef,
Doina Suliman

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL TURISMULUI

ORDIN

pentru aprobarea contractului-cadru de comercializare a pachetelor de servicii turistice

În temeiul Hotărârii Guvernului nr. 24/2001 privind organizarea și funcționarea Ministerului Turismului, în baza prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 107/1999 privind activitatea de comercializare a pachetelor de servicii turistice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 631/2001, având în vedere propunerile Asociației Naționale a Agențiilor de Turism,

ministrul turismului emite următorul ordin:

Art. 1. — (1) Se aprobă contractul-cadru de comercializare a pachetelor de servicii turistice, prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

(2) Agenții economici care comercializează pachete de servicii turistice au obligația să încheie contracte de comercializare a pachetelor de servicii turistice cu turiștii, conform modelului prevăzut în anexa la prezentul ordin, fără să introducă alte clauze care să defavorizeze turiștii.

Art. 2. — (1) În contractul încheiat între agenția de turism vânzătoare și agenția de turism organizatoare a pachetului de servicii turistice este obligatoriu să fie prevăzută o clauză prin care să se stabilească răspunderea agenției organizatoare față de agenția vânzătoare cu privire la buna executare a pachetului de servicii turistice.

(2) În temeiul clauzei prevăzute la alin. (1), agenția de turism vânzătoare are dreptul să cheme în garanție agenția de turism organizatoare pentru plata despăgubirilor solicitate de turist, ca urmare a neexecutării obligațiilor contractuale din vina organizatorului.

Art. 3. — (1) Nerespectarea prevederilor prezentului ordin se sancționează cu suspendarea licenței de turism potrivit art. 8 alin. (1) lit. a) din Hotărârea Guvernului nr. 238/2001 privind condițiile de acordare a licenței și brevetului de turism, cu modificările ulterioare.

(2) Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se realizează de personalul de specialitate din cadrul Direcției generale de autorizare și control.

p. Ministrul turismului,
Nicu Rădulescu,
secretar de stat

București, 28 ianuarie 2003.
Nr. 69.

ANEXĂ

CONTRACT de comercializare a pachetelor de servicii turistice

Nr. .... din .....

Părțile contractante

Societatea Comercială ....., cu sediul în .....,
str. .... nr. ...., cod unic de înregistrare ....., titulară
a Licenței de turism nr. ...., pentru Agenția de turism ....., cu
sediul în ....., str. .... nr. ...., reprezentată
prin ....., în calitate de ....., denumită în continuare
Agenția,

și

Turistul/Reprezentantul turistului

Domnul/Doamna ....., domiciliat/domiciliată în .....,
telefon ....., posesor/posesoare al/a buletinului/cărții de identitate seria ..... nr. ....,
eliberat/eliberată de ..... la data .....

au convenit încheierea prezentului contract, în conformitate cu prevederile Ordonanței Guvernului nr. 107/1999 privind activitatea de comercializare a pachetelor de servicii turistice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 631/2001.

I. Dispoziții generale

1. Pachetul de servicii turistice care face obiectul prezentului contract a fost organizat de Societatea Comercială ....., cu sediul în ....., str. .... nr. ...., cod unic de înregistrare ....., titulară a Agenției de turism ....., cu sediul în ....., str. .... nr. ...., cu Licența de turism nr. ...., care garantează buna executare a acestuia în baza contractului încheiat cu Agenția.

2. Agenția comercializează pachete de servicii turistice în următoarele variante:

a) servicii turistice la cererea clientului, care se referă la programele organizate în mod special, ca urmare a solicitărilor turiștilor, denumite în continuare *servicii la cerere*;

b) servicii turistice preorganizate de agenția de turism și puse la dispoziție clientului prin materiale de prezentare de tipul: cataloage, broșuri, pliante și alte oferte letrice, denumite în continuare *servicii din oferta standard*;

c) servicii turistice interne, comercializate pe bază de vouchere de servicii turistice interne sau bilete de odihnă și/sau de tratament, denumite în continuare *bilete de odihnă și/sau de tratament*. Aceste servicii reprezintă un caz particular al serviciilor turistice din oferta standard.

Prezentul contract deține prevederi comune celor trei variante de servicii turistice, precum și prevederi specifice fiecăreia dintre ele.

3. Bonul de comandă, confirmarea de servicii, biletul de odihnă și/sau de tratament, precum și oferta standard a agenției de turism expusă în materialele de prezentare fac parte integrantă din prezentul contract. Modelul bonului de comandă este prevăzut în anexa la prezentul contract.

II. Apariția raporturilor contractuale

1. În cazul serviciilor la cerere și al ofertei standard, acest contract se consideră încheiat în momentul în care turistul a primit confirmarea scrisă a solicitării sale.

2. În cazul biletelor de odihnă și/sau de tratament, contractul se consideră încheiat o dată cu plata integrală a prețului pachetului de servicii turistice sau a avansului convenit.

III. Obiectul contractului

1. Obiectul contractului îl constituie vânzarea de către Agenție a uneia dintre variantele de servicii turistice prevăzute la cap. I, în schimbul plății prețului.

2. Caracteristicile serviciilor turistice la care se obligă Agenția se află descrise în materialele de prezentare (cataloage, broșuri, pliante, oferte letrice), în cazul ofertei standard și a biletelor de odihnă și/sau de tratament, sau în confirmarea de servicii, în cazul serviciilor la cerere.

3. Orice alte servicii turistice neînscrise în materialele de prezentare sau în confirmarea de servicii nu fac obiectul prezentului contract și nu atrag răspunderea Agenției.

IV. Prețul

1. Prețul contractului este ..... și cuprinde costul serviciilor turistice efective, comisionul Agenției și T.V.A.

2. Prețul este publicat în cadrul ofertei standard a Agenției pentru serviciile din oferta standard și pentru biletele de odihnă și/sau de tratament sau este înscris în confirmarea de servicii, în cazul serviciilor la cerere.

3. Prețul contractului poate fi modificat, în sensul majorării sau micșorării, după caz, numai dacă modificarea are loc ca urmare a variațiilor:

a) costurilor de transport, inclusiv costul carburantului;

b) redevențelor și taxelor aferente serviciilor de aterizare, debarcare/îmbarcare în porturi și aeroporturi și ale taxelor de turist;

c) cursurilor de schimb valutar aferente pachetului de servicii turistice contractat.

4. Prețurile stabilite în contract nu pot fi majorate, în nici un caz, în cursul celor 20 de zile calendaristice care preced data plecării.

5. În cazul în care prețurile stabilite în contract sunt majorate cu peste 10%, indiferent de motivele majorării, turistul poate rezilia contractul fără nici o obligație față de Agenție, aceasta din urmă având obligația de a rambursa imediat turistului toate sumele aferente călătoriei turistice plătite de acesta, inclusiv comisionul.

V. Modalități de plată

Modalitățile de plată a prețului contractului sunt:

1. Avansul se plătește după cum urmează:

a) în cazul serviciilor la cerere și a celor din oferta standard, reprezintă .....% din prețul contractului, astfel cum este prevăzut în bonul de comandă;

b) în cazul biletelor de odihnă și/sau de tratament, reprezintă minimum 10% din prețul contractului.

Avansul este reținut de Agenție cu titlu de penalități, în situația în care turistul renunță la contract din vina sa.

În cazul în care conținutul confirmării de servicii diferă de la cel al bonului de comandă, Agenția va restitui imediat contravaloarea avansului încasat.

2. Plata finală a pachetului de servicii se face conform eșalonării prevăzute în bonul de comandă, în cazul serviciilor la cerere și al serviciilor din oferta standard.

3. În cazul serviciilor comercializate pe bază de bilete de odihnă și/sau de tratament, Agenția aplică sistemul de vânzare în rate, în baza acordului cu turistul.

VI. Drepturile și obligațiile Agenției

1. În cazul în care Agenția este nevoită să modifice una dintre prevederile esențiale ale contractului, are obligația să informeze turistul cu cel puțin 15 zile înainte de data plecării.

2. În cazul în care, după începerea călătoriei turistice, o parte importantă din serviciile turistice prevăzute în contract nu este realizată sau agenția de turism organizatoare constată că nu le va putea realiza, Agenția este obligată:

a) să ofere turistului alternative corespunzătoare în vederea continuării călătoriei turistice, fără majorarea prețului, respectiv serviciile turistice oferite să fie de aceeași calitate și cantitate;

b) să restituie turistului sumele ce reprezintă diferența dintre serviciile turistice achitate și cele efectiv prestate în timpul călătoriei turistice;

c) în cazul în care nu pot fi oferite turistului alternative corespunzătoare sau acesta nu le acceptă din motive întemeiate, să asigure fără costuri suplimentare transportul retur al turistului la locul de plecare ori în alt loc agreat de acesta și, după caz, despăgubirea pentru serviciile neprestate.

3. Agenția este răspunzătoare pentru buna executare a obligațiilor asumate prin contract, inclusiv în situația în care aceste obligații trebuiau îndeplinite de către o altă agenție de turism sau de către alți prestatori de servicii, cu excepția următoarelor cazuri:

a) când neîndeplinirea sau îndeplinirea defectuoasă a obligațiilor asumate prin contract se datorează turistului;

b) când neîndeplinirea obligațiilor se datorează unor cauze de forță majoră.

În situația în care neexecutarea obligațiilor contractuale se datorează agenției de turism organizatoare, Agenția are dreptul să cheme în garanție agenția de turism organizatoare pentru plata despăgubirilor datorate turistului.

4. Agenția are obligația să furnizeze în scris turistului, în termen de ..... zile înainte de data plecării, următoarele informații:

a) orarele, locurile escalelor și legăturile, precum și, după caz, locul ce urmează să fie ocupat de turist în fiecare dintre mijloacele de transport incluse în contract;

b) denumirea, sediul/adresa, numerele de telefon și de fax ale reprezentanței locale a organizatorului și/sau a detailistului ori, în lipsa acesteia, cele ale autorităților locale care pot ajuta turistul în caz de nevoie; în cazul în care aceste reprezentanțe sau autorități locale nu există, turistul trebuie să dispună de un număr de apel de urgență sau de orice altă informație care să îi permită contactarea organizatorului și/sau a detailistului;

c) pentru călătoriile minorilor neînsoțiți de părinți, informații care să permită stabilirea unui contact direct cu copilul sau cu responsabilul de la locul cazării copilului;

d) posibilitatea semnării unui contract de asigurare facultativă, care să acopere taxele de transfer al turistului, sau a unui contract de asistență, care să acopere taxele de repatriere în caz de accidentare ori de boală.

VII. Drepturile și obligațiile turistului

1. În cazul în care turistul nu poate să participe la călătoria turistică, acesta poate să ceseze contractul unei terțe persoane care îndeplinește toate condițiile prevăzute în pachetul de servicii turistice contractat, cu obligația de a anunța Agenția.

Turistul care cedează pachetul său de servicii, precum și cesionarul sunt responsabili în mod solidar la plata prețului călătoriei și a eventualelor costuri suplimentare apărute cu ocazia acestei cedări.

2. În cazul în care prețurile stabilite în contract sunt majorate cu peste 10%, turistul poate rezilia contractul, având dreptul la rambursarea de către Agenție a sumelor plătite.

3.1. Turistul este obligat să comunice Agenției, în termen de 5 zile calendaristice de la primirea înștiințării prevăzute la cap. VI pct. 1, hotărârea sa de a opta pentru:

a) rezilierea contractului fără plata penalităților; sau

b) acceptarea noilor condiții ale contractului.

3.2. În cazul în care turistul reziliază contractul sau Agenția anulează călătoria turistică înaintea datei de plecare, turistul are dreptul:

a) să accepte la același preț un alt pachet de servicii turistice de calitate echivalentă sau superioară, propus de Agenție;

b) să accepte un pachet de servicii turistice de calitate inferioară, propus de Agenție, cu rambursarea imediată a diferenței de preț;

c) să i se ramburseze imediat toate sumele achitate în virtutea contractului.

3.3. În toate cazurile menționate turistul are dreptul să solicite Agenției și o despăgubire pentru neîndeplinirea prevederilor contractului inițial, cu excepția cazurilor în care:

a) anularea s-a făcut datorită nerealizării numărului minim de persoane menționat în contract, iar Agenția a informat turistul în scris, în termenul menționat în contract, termen care nu poate fi mai mic de 15 zile calendaristice premergătoare datei plecării;

b) anularea s-a datorat unui caz de forță majoră (circumstanțe imprevizibile, independente de voința celui care le invocă și ale căror consecințe nu au putut fi evitate în ciuda oricăror eforturi depuse, în aceasta nefiind incluse suprarezervările);

c) anularea s-a făcut din vina turistului.

4. Turistul are dreptul să rezilieze în orice moment, în tot sau în parte, contractul, iar în cazul în care rezilierea îi este imputabilă, este obligat să despăgubească Agenția pentru prejudiciul creat acesteia, cu excepția cazurilor de forță majoră definite conform legii.

Dacă turistul, după achitarea și confirmarea serviciilor, solicită schimbarea hotelului, structurii camerelor sau a oricăroră dintre servicii, aceasta echivalează cu rezilierea contractului, cu aplicarea penalităților legale la momentul respectiv, și încheierea unui nou contract.

5. În cazul în care turistul care a intrat pe teritoriul statului în care se realizează pachetul de servicii turistice refuză să se mai întoarcă în România și autoritățile din țara respectivă fac cheltuieli de orice natură cu acesta, turistul respectiv are obligația de a suporta toate aceste cheltuieli.

6. În cazul biletelor de odihnă și/sau de tratament, turistul are obligația de a respecta programul de acordare a serviciilor în România, respectiv: în stațiunile de pe litoral cazarea se face la ora 18,00 a zilei de intrare și se termină la ora 12,00 a zilei înscrise pe biletul de odihnă și/sau de tratament; în stațiunile din țară, altele decât cele de pe litoral, cazarea se face începând cu ora 12,00 a zilei de intrare și se termină cel târziu la ora 12,00 a zilei următoare celei înscrise pe bilet.

7. Turistul este obligat să achite la recepția unității hoteliere taxa de stațiune, taxa de salubritate, precum și alte taxe locale, fără a putea pretinde despăgubiri sau returnarea sumelor de la Agenție.

8. Turistul este obligat să prezinte la recepția unității hoteliere actele sale de identitate, precum și documentul de călătorie eliberat (voucher, bilet de odihnă și/sau de tratament) în vederea acordării serviciilor turistice, să păstreze integritatea bunurilor din unitățile de cazare, alimentație publică, mijloace de transport, în caz contrar urmând să suporte contravaloarea pagubelor produse.

VIII. Asigurări

Turistul este asigurat pentru riscul de insolvabilitate și/sau de faliment al Agenției la Societatea de Asigurare ....., cu sediul în localitatea ....., str. .... nr. ...., sectorul ....., telefon .....

Condițiile în care turistul va fi despăgubit de către societatea de asigurare sunt:

1. În cazul în care Agenția nu efectuează repatrierea turistului, acesta are obligația de a anunța imediat societatea de asigurare prin telefon, fax sau e-mail. În această situație societatea de asigurare nu are obligația de a achita imediat contravaloarea cheltuielilor de repatriere, ci de a o rambursa după întoarcerea turistului în România, în condițiile poliței de asigurare încheiate între Agenție și societatea de asigurare.

2. În cazul în care turistul solicită de la Agenție contravaloarea sumelor achitate și/sau a cheltuielilor de repatriere, acesta trebuie să trimită documentele justificative către Agenție prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire. Turistul are obligația să păstreze fotocopiile de pe respectivele documente justificative. Turistul poate solicita Agenției rambursarea sumelor achitate și/sau a cheltuielilor de repatriere, în termen de 15 (cincisprezece) zile calendaristice de la data încheierii derulării pachetului de servicii turistice sau de la data repatrierii.

3. Turistul are obligația de a notifica societății de asigurare, prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire, în legătură cu solicitarea adresată Agenției privind rambursarea sumelor achitate și/sau a cheltuielilor de repatriere, în termen de 5 (cinci) zile calendaristice de la data confirmării de primire prevăzute la cap. X pct. 2.

4. În cazul în care, în termen de 15 (cincisprezece) zile calendaristice de la data confirmării de primire a documentelor justificative de către Agenție, turistul nu a primit sumele solicitate de la aceasta, are loc evenimentul asigurat.

5. În termen de 10 (zece) zile calendaristice de la data producerii evenimentului asigurat, turistul are obligația de a transmite societății de asigurare, prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire, cererea de despăgubire însoțită de documentele justificative.

6. Documentele justificative constau în:

a) contractul de comercializare a pachetului de servicii turistice;

b) confirmările de primire precizate la pct. 2, 3 și 5 din prezentul capitol;

c) fotocopiile de pe documentele de plată a avansului (chitanțe, ordine de plată etc.), în cazul cererilor de rambursare a sumelor achitate de turist;

d) fotocopiile de pe documentele de transport și cazare, în cazul cererilor de rambursare a cheltuielilor de repatriere.

Societatea de asigurare are dreptul să solicite turistului și alte documente justificative.

7. Despăgubirea nu poate depăși suma achitată de turist în contractul de comercializare a pachetului de servicii turistice, precum și sumele necesare repatrierii acestuia, cu respectarea prevederilor cap. IX pct. 2.

8. Din despăgubire se scade franșiza menționată pe polița de asigurare.

9. Despăgubirea va fi plătită în termen de 30 (treizeci) de zile calendaristice de la data primirii de către societatea de asigurare a documentelor justificative de la turist.

10. În cazul în care după plata despăgubirii Agenția plătește debitul către turist, acesta are obligația de a restitui asigurătorului despăgubirea primită, în termen de 5 (cinci) zile lucrătoare de la data primirii de la Agenție a sumelor reprezentând debitul.

IX. Renunțări, penalizări, despăgubiri

1. În cazul în care turistul renunță din vina sa la pachetul de servicii turistice care face obiectul prezentului contract, în cazul serviciilor la cerere sau al ofertei standard, el datorează Agenției penalizări după cum urmează:

a) .....% din prețul pachetului de servicii, dacă renunțarea se face cu mai mult de 30 de zile calendaristice înainte de data plecării;

b) .....% din prețul pachetului de servicii, dacă renunțarea se face în intervalul 16—30 de zile înainte de data plecării;

c) .....% din prețul pachetului de servicii, dacă renunțarea se face într-un interval mai mic de 16 zile înainte de plecare sau pentru neprezentarea la program.

2. În cazul biletelor de odihnă și/sau de tratament, pentru retragerea din vina turistului se aplică următoarele penalizări:

a) dacă cererea de restituire se depune în orice moment după achitarea avansului și până cel târziu cu 15 zile înainte de începerea sejurului, penalizarea este egală cu contravaloarea comisionului Agenției cu T.V.A. aferentă;

b) dacă cererea de restituire se depune într-un interval mai mic de 15 zile înainte de data începerii sejurului sau dacă turistul nu se prezintă în stațiune la data înscrisă în bilet, penalizarea va fi de 100% din preț ori din valoarea încasată până la acea dată de Agenție;

c) pentru biletele de odihnă și/sau de tratament cumpărate prin organizații sindicale, Agenția va face restituiri numai în baza cererilor de renunțare contrasemnate și ștampilate de reprezentantul organizației sindicale.

3. În cazul în care o ambasadă refuză să acorde viza de intrare pentru efectuarea pachetului de servicii, turistului i se vor reține toate taxele achitate de Agenție prestatorilor direcți, precum și cheltuielile de operare proprii acestora.

4. Penalizările echivalente cu prețul contractului se aplică și în cazul în care turistul nu ajunge la timp la aeroport sau la locul de plecare, dacă nu poate pleca în călătorie pentru că nu are actele în regulă sau dacă este întors de la graniță de către poliția de frontieră.

5. Turistul trebuie să depună în scris cererea de renunțare la pachetul de servicii turistice, cu număr de înregistrare la Agenția la care a achitat serviciile. În caz contrar cererea de renunțare nu este luată în considerare.

6. Agenția va acorda despăgubiri în funcție de gradul de nerespectare a obligațiilor din contract, despăgubiri ce nu pot depăși de două ori prețul pachetului de servicii turistice prevăzut în contract. Agenția este răspunzătoare până la acoperirea integrală a prejudiciului în cazul în care este responsabilă de rănirea sau decesul turistului ca urmare a acțiunilor ori a neglijenței sale.

X. Reclamații

1. În cazul în care turistul este nemulțumit de serviciile turistice primite, acesta are obligația de a întocmi o sesizare în scris, clar și explicit cu privire la deficiențele constatate la fața locului, legate de realizarea pachetului de servicii turistice contractat, ce se va transmite prompt atât Agenției, cât și prestatorului de servicii (conducerii hotelului, restaurantului).

2. Atât Agenția, cât și prestatorul de servicii vor acționa imediat pentru soluționarea sesizării. În cazul în care sesizarea nu este soluționată sau este soluționată parțial, turistul va depune la sediul Agenției o reclamație în scris, în termen de maximum ..... zile calendaristice de la încheierea călătoriei, Agenția urmând ca în termen de ..... zile calendaristice să comunice turistului despăgubirile care i se cuvin în condițiile prezentului contract.

XI. Dispoziții finale

Prezentul contract a fost încheiat în două exemplare, câte unul pentru fiecare parte.

Agenție,
(numele, prenumele și ștampila)

Turist,
(numele și prenumele)

Antetul agenției de turism

BON DE COMANDA Nr. _____ data _____ Subsemnatii ,				CONFIRMARE DE SERVICII	
Numele/Prenumele (exact ca in pasaport)	Adult/ copil (A/C)	Varsta /Data nasterii copilului	Nr. Pasaport	Nr. _____	Data _____
				Turist reprezentant	Nume/prenume _____
				_____	_____
				Adresa _____	_____
				_____	_____
				Telefon _____	_____
				Data acceptului _____	_____
				Semnatura _____	_____
SOLICITAM URMATOARELE SERVICII				ACCEPTAM URMATOARELE SERVICII	
TIPUL SERVICIILOR		SERVICII SOLICITATE		SERVICII CONFIRMATE	
1. destinatia(ruta)					
2. perioada					
-individuali- intrare/iesire(nr. nopti cazare)		In _____ out _____ nr.nopti _____		In _____ out _____ nr.nopti _____	
-grup-data plecare/data intoarcere		_____ / _____		_____ / _____	
3. nr persoane – total , din care					
-adulti					
-copii					
4. unitate de cazare					
-tip, (hotel, vila, motel, etc), denumire/categorie, in conformitate cu reglementarile tarilor de primire					
-adresa					
5.unitate de alimentatie pt.turism :					
-tip (restaurant, cantina,etc.),denumire/categorie					
-adresa					
-continut servicii masa (pensiune completa, demipensiune, mic dejun, totul inclus, etc)					
6.transferuri/ore de preluare – predare					
7.transport					
-tip, categorie, caracteristici mijl. de transport					
-data/ora plecare, locul de plecare					
data/ora sosire, locul de sosire					
- ruta					
8. program turistic					
-excursii, vizite, servicii suplimentare incluse in pachetul de servicii					

*) Anexa este reprodusă în facsimil.

9. informatii generale privind		
-regimul pasapoartelor si al vizelor;		
-formalitati de sanatate necesare calatoriei, asigurari medicale obligatorii;		
-asistenta viza sau conditii speciale de intrare in tara de destinatie		
10. solicitari speciale ale turistilor		
11. buget alocat calatoriei/ pret confirmat de agentie		
-alte taxe neincluse in pret		
12. esalonare plati		
-avans / termen;		
-rest de plata / termen;		
-modalitate de plata		
13. informatii si telefoane de contact la destinatie		
-partener local: nume/ adresa/ tel, fax/ persoana de contact;		
-telefon de urgenta la agentie		
14. alte informatii		
-asigurari facultative;		
-nr. Minim de persoane necesar pt. efectuarea programului;		
-data limita de anuntare a turistului privind anularea calatoriei (min 15 zile inainte)		

In cazul in care turistul nu primeste confirmarea scrisa a rezervarii in cel mult 60 zile de la data semnarii bonului de comanda, se considera ca voiajul nu a fost rezervat si are dreptul la rambursarea imediata a sumelor platite (inclusiv comisionul agentiei).

Turist reprezentant _____ declar pe proprie raspundere ca reprezint cu puteri depline in conditiile prezentului contract toti turistii inscrisi in bonul de comanda si semnez prezentul atit in numele meu cit ci in numele acestora. Am primit un exemplar din contract.

SEMNATURA TURISTULUI _____
SEMNATURA AGENTULUI DE TURISM _____

ANEXĂ*)
la Bonul de comandă
nr. .... data .....

A. Informatii suplimentare inainte de plecare :

- Ruta/orar/escale _____
- Locul de plecare/ora _____ locul de sosire
/ora _____
- Locul ocupat in mijlocul de transport _____
- Telefon de urgenta _____
- Reprezentanta locala a organizatorului/tel/fax _____
- Informatii necesare minorilor participanti la programme turistice _____

Data _____
(min 2 zile inainte de inceperea programului)

Am primit un exemplar din informatiile suplimentare

Turist reprezentant _____
Semnatura _____

*) Anexa este reprodusă în facsimil.

B. Modificari fata de programul turistic initial

Data la care a fost informat turistul _____
(minim 15 zile inaintea inceperii programului)

Turist reprezentant _____
Semnatura _____

Data la care turistul a acceptat sau nu modificarile _____
(minim 5 zile inaintea plecarii)

DA _____ NU _____
Semnatura _____

C. Cesionarea contractului

Turistul cedant _____ solicit cedarea prezentului contract
Turistul cesionar _____ solicit cesiunea prezentului contract

Costuri de cesiune _____

Acceptam plata costurilor de cesiune astfel :

Turistul cedant _____ % adica _____ semnatura _____

Turistul cesionar _____ % adica _____ semnatura _____

Semnatura agentului de turism _____

Data cesiunii _____

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI – CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, str. Izvor nr. 2-4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București,
cont nr. 2511.1-12.1/ROL Banca Comercială Română – S.A. – Sucursala „Unirea” București
și nr. 5069427282 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare).

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 411.58.33 și 411.97.54, tel./fax 410.77.36.

Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, tel. 490.65.52, 335.01.11/2178 și 402.21.78,
E-mail: marketing@ramo.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro